

	UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA	Organism emitent: Departamentul Cercetare și Inovare
	REGULAMENTUL PRIVIND ACCESUL LA INFRASTRUCTURA DE CERCETARE A UNIVERSITĂȚII DE STAT DIN MOLDOVA	APROBAT de Senatul USM Din 17 decembrie 2025 proces-verbal nr. 6 RECTOR, prof. univ., dr., Igor ȘAROV

REGULAMENTUL

PRIVIND ACCESUL LA INFRASTRUCTURA DE CERCETARE A UNIVERSITĂȚII DE STAT DIN MOLDOVA

I. Dispoziții generale

1.1. Regulamentul-cadru privind accesul la infrastructura de cercetare a Universității de Stat din Moldova (în continuare – Regulamentul) stabilește cadrul juridic privind modul de organizare a accesului, cerințelor și procedurilor care trebuie urmate în vederea asigurării accesului la infrastructura de cercetare.

1.2. Regulamentul este elaborat în baza următoarelor acte normative:

- Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, nr. 259 din 15.07.2004, cu modificările ulterioare;
- Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152, din 17.07.2014, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Programului național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2024-2027, nr. 1049 din 21.12.2023, cu modificările ulterioare;
- Carta Europeană pentru Accesul la Infrastructurile de Cercetare (*European Commission: Directorate-General for Research and Innovation, European Charter for Access to Research Infrastructures – Principles and guidelines for access and related services, Publications Office of the European Union, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/8299402>*).

1.3. În sensul prezentului Regulament, se definesc următoarele noțiuni:

a) *Infrastructură de cercetare* – facilități care furnizează resurse și servicii comunităților de cercetare pentru a desfășura cercetări și a promova inovarea, inclusiv resursele umane și expertiza asociate; echipamente majore sau seturi de instrumente; facilități legate de cunoștințe, cum ar fi colecții, arhive și/sau infrastructuri de date științifice; sisteme de calcul, rețele de comunicații; și: orice altă infrastructură de natură unică și deschisă utilizatorilor externi, esențială pentru atingerea excelenței în cercetare și inovare. Acolo unde este relevant, aceste resurse pot fi utilizate dincolo de

cercetare, de exemplu, pentru formare și educație sau servicii publice. Acestea pot fi „localizate într-un singur loc”, „distribuite” sau „virtuale”.

b) *Utilizatori ai infrastructurilor de cercetare* – subiecți ai domeniilor cercetării și inovării, persoane fizice, juridice, echipe și instituții din mediul academic, de afaceri, industrie și servicii publice. Aceștia sunt implicați în conceperea sau crearea de noi cunoștințe, produse, procese, metode și sisteme, precum și în managementul proiectelor, prin activități de cercetare, dezvoltare și inovare. Echipele de utilizatori pot include cercetători, ingineri, doctoranzi și personal tehnic, precum și studenți care participă la cercetare, în cadrul studiilor lor sau orice alt utilizator dintr-o instituție privată sau publică.

c) *Acces la infrastructura de cercetare* – posibilitatea și permisiunea oferită unui subiect al domeniilor cercetării și inovării de a utiliza facilitățile, echipamentele și resursele disponibile pentru a efectua cercetări științifice. Accesul la infrastructura de cercetare poate fi acordat fizic sau la distanță/virtual (servicii digitate, schimb de date, etc.). Accesul hibrid se referă la orice combinație de acces fizic, la distanță și virtual extins.

d) *Subiect al domeniilor cercetării și inovării/utilizator al infrastructurii de cercetare* – persoanele fizice și juridice din țară și străinătate, indiferent de tipul lor de proprietate și forma juridică de organizare, recunoscute în calitate de: autori (coautori) de informații științifico-tehnologice; alți titulari de drept decât cei indicați mai sus; producători (furnizori) de informații științifico-tehnologice; beneficiari de informații științifico-tehnologice.

1.4. Infrastructura de cercetare include: echipamente (seturi de instrumente) științifice importante; resurse bazate pe cunoștințe, precum colecții, arhive sau date științifice; infrastructuri electronice, precum sisteme de informații, baze de date și rețele de comunicații electronice; alte infrastructuri esențiale pentru cercetare și inovare.

1.5. Principiile de bază ale utilizării infrastructurii de cercetare sunt următoarele:

a) *Deschiderea și accesul liber:* infrastructura de cercetare este accesibilă oricărui cercetător, subiect, fără discriminare pe baza afilierii instituționale, a naționalității sau a oricărui alt criteriu. Accesul deschis promovează colaborarea internațională și utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

b) *Recunoaștere și coautorat:* utilizatorii infrastructurii de cercetare recunosc contribuția infrastructurii de cercetare la orice rezultat (de exemplu, publicație, brevet, date etc.) derivat din cercetarea efectuată în domeniile sale, inclusiv accesul virtual larg și serviciile. În conformitate cu bunele practici științifice, utilizatorii sunt încurajați să ofere coautorat celor care lucrează la infrastructura de cercetare și care au adus contribuții științifice reale la munca lor.

c) *Conformitate juridică:* infrastructurile de cercetare respectă legislația și acordurile naționale, ale Republicii Moldova, UE și internaționale, în special, dar nu numai, în domenii precum

drepturile de proprietate intelectuală și protecția vieții private, protecția datelor cu caracter personal, considerațiile etice, precum și reglementările privind siguranța, securitatea și ordinea publică la utilizarea infrastructurilor de cercetare.

d) *Costuri și taxe*: taxele pentru acces, după caz, pot fi percepute de la utilizatori, în vederea asigurării sustenabilității financiare a infrastructurii de cercetare.

e) *Calitatea și excelența științifică*: infrastructura oferă resurse și echipamente de calitate, capabile să susțină cercetarea în diverse domenii științifice și tehnologice.

f) *Transparența și responsabilitatea*: procesele de acces, evaluare și utilizare a infrastructurii sunt transparente și respectă principiile de etică și integritate academică. Cercetătorii și utilizatorii sunt responsabili de utilizarea adecvată și eficientă a resurselor disponibile.

g) *Sustenabilitatea și managementul eficient*: infrastructura de cercetare este gestionată în mod sustenabil, asigurându-se că resursele sunt utilizate eficient și că facilitățile sunt întreținute în mod adecvat, pentru a susține activitățile de cercetare pe termen lung.

h) *Colaborarea și interoperabilitatea*: promovarea colaborării între diferite subdiviziuni, instituții, centre de cercetare și țări ajută la maximizarea potențialului infrastructurii. Interoperabilitatea între diferite facilități permite schimbul de date și resurse, facilitând progresele științifice și tehnologice.

i) *Inovația și transferul de cunoștințe*: infrastructura de cercetare sprijină inovația și transferul de cunoștințe în societate, facilitând aplicarea rezultatelor cercetării în diverse domenii, inclusiv în agricultură, protecția mediului, sănătate, biotehnologii, industrie, energie și în politicile publice.

j) *Flexibilitatea și adaptabilitatea*: infrastructura este flexibilă și adaptabilă la schimbările tehnologice și științifice, permițând integrarea de noi tehnologii și metodologii pentru a răspunde nevoilor emergente ale comunității de cercetare.

k) *Instrucțiuni pentru acces*: infrastructurile de cercetare oferă utilizatorilor instrucțiuni pentru accesul efectiv și eficient la o infrastructură de cercetare.

1.6. Infrastructurile de cercetare se clasifică în:

a) *Infrastructuri de cercetare generală*: includ facilități și echipamente generice care pot fi utilizate de către cercetători din diferite domenii științifice și tehnologice (laboratoare de chimie, fizică, biologie, echipamente de analiză și de testare generală etc.).

b) *Infrastructuri de cercetare multidisciplinară*: concepute pentru a sprijini colaborările între mai multe discipline științifice și tehnologice. Acestea includ facilități care permit cercetătorilor din diverse domenii să lucreze împreună pentru a aborda probleme complexe și interdisciplinare.

c) *Infrastructuri de cercetare pentru științele vieții*: includ laboratoare și echipamente specializate pentru cercetarea biologică, genetică, medicală și alte domenii legate de științele vieții

(centre de biologie moleculară, facilități de secvențiere ADN, platforme de imagistică medicală etc.).

d) Infrastructuri de cercetare pentru științele materialelor și inginerie: includ facilități pentru cercetarea materialelor avansate, inginerie structurală, nanotehnologii, fabricație avansată și alte domenii legate de științele materialelor și inginerie.

e) Infrastructuri de cercetare pentru științele mediului: dedicate studiului mediului și sustenabilității, inclusiv laboratoare pentru analiza apei, solului, biodiversității și aerului, centre de monitorizare a climei, facilități pentru studii ecologice, geologice etc.

f) Infrastructuri de cercetare pentru științele spațiului și astronomie: includ observatoare astronomice, facilități pentru studiul meteoriților și a altor obiecte spațiale, precum și laboratoare pentru cercetarea fizicii spațiului etc.

g) Infrastructuri de cercetare pentru științele sociale și umane: includ facilități pentru cercetarea sociologică, psihologică, antropologică, istorică și alte domenii ale științelor sociale și umane (centre de studii demografice, laboratoare de neuroștiințe sociale, arhive istorice etc.).

h) Infrastructuri de cercetare pentru calcul și date: includ centre de calcul de mare capacitate, facilități pentru stocarea și analiza datelor masive, precum și infrastructuri pentru inteligență artificială și *machine learning* etc.

Capitolul II. Eligibilitatea și criteriile de acces pentru utilizarea infrastructurii de cercetare

1. Condițiile generale de eligibilitate a subiecților domeniilor cercetării și inovării pentru accesul la infrastructura de cercetare sunt:

a) Afiliere instituțională: utilizatorii persoane fizice trebuie să fie angajați la o organizație din domeniile cercetării și inovării sau la o altă persoană juridică ce desfășoară activități în domeniile cercetării și inovării sau să fie împuternicită legal de a reprezenta subiectul din domeniul cercetării și inovării.

b) Relevanța proiectului: proiectul de cercetare pentru care se solicită utilizarea infrastructurii de cercetare, trebuie să fie relevant pentru obiectivele și domeniul de expertiză al infrastructurii respective. Acest lucru poate include alinierea cu prioritățile de cercetare ale infrastructurii sau cu domeniile sale de specializare.

c) Experiență și competențe: utilizatorii trebuie să aibă competențele și experiența necesară pentru a utiliza eficient echipamentele și resursele infrastructurii de cercetare. Pentru utilizarea anumitor infrastructuri se pot solicita dovezi ale competențelor tehnice și experienței anterioare în domeniul respectiv (experiența poate fi demonstrată prin posesia, certificatelor de instruire, diplomei de studii superioare, de doctorat etc. corespunzătoare domeniului specific infrastructurii

de cercetare). În situația în care utilizatorul nu deține competență acestea poate solicita sprijinul consultativ al unui specialist competent, din cadrul unității de cercetare care deține infrastructura de cercetare, cu sau fără achitarea costurilor stabilite de părți.

d) Componența echipei de cercetare: pentru utilizarea anumitor infrastructuri Universitatea de Stat din Moldova poate solicita informații despre membrii echipei de cercetare, inclusiv rolurile și responsabilitățile lor în cadrul proiectului de cercetare.

e) Etica cercetării: cunoașterea și respectarea, în activitățile de cercetare-inovare, a principiilor de etică a cercetătorului, în conformitate cu reglementările privind bunele practici naționale și internaționale.

f) Echipamente de acces: utilizatorul va respecta măsurile de protecție și va aplica corespunzător echipamentele de acces la infrastructura de cercetare; el își va procura în mod individual îmbrăcămintea specială, cum ar fi halatele, măștile, mănușile, ochelarii etc.

g) Angajații USM din cadrul subdiviziunilor de cercetare sau a facultăților de studii au prioritate la accesul la infrastructura de cercetare care, după caz, poate fi oferit pe gratis și pe un termen extins.

2. Universitatea de Stat din Moldova:

- Evaluează proiectul pentru a se asigura că scopul utilizării infrastructurii se potrivește cu obiectivele și capacitățile infrastructurii. În acest scop, Universitatea de Stat din Moldova poate solicita informații suplimentare cu referire la proiectul de cercetare, durata estimată a utilizării și resursele necesare.

- Estimează disponibilitatea infrastructurii în termenii specifici solicitați de utilizator.

- Elaborează și semnează acorduri de utilizare a infrastructurii de cercetare cu beneficiarii. În acordul de utilizare sunt stabilite responsabilitățile, termenii și condițiile de utilizare a infrastructurii.

- Instruiește și certifică. Universitatea de Stat din Moldova poate obliga utilizatorii să participe la sesiuni de instruire în vederea obținerii unei certificări de competență, pentru a asigura utilizarea corectă și eficientă a infrastructurii.

- Impune condiții de respectare a regulilor de securitate. Utilizatorii trebuie să respecte regulile de securitate și să ia măsurile necesare pentru protejarea datelor și a infrastructurii în timpul utilizării.

- Elaborează reguli și standarde de raportare și diseminare. Universitatea de Stat din Moldova poate obliga utilizatorii să furnizeze rapoarte periodice despre activitățile desfășurate și rezultatele obținute, precum și să contribuie la diseminarea rezultatelor.

3. Universitatea de Stat din Moldova poate oferi acces la infrastructura de cercetare prin următoarele forme:

a) Acces deschis (Open Access): acces gratuit și deschis, când cercetătorii instituțiilor publice de cercetare au posibilitatea de a solicita acces la infrastructura de cercetare fără a fi restricționați de afiliere sau naționalitate. Este promovată colaborarea internațională și utilizarea eficientă a resurselor.

b) Acces bazat pe colaborare: infrastructura este accesibilă numai membrilor sau partenerilor unui consorțiu sau unei rețele de colaborare preexistente sau partenerilor care au contribuit la dezvoltarea sau finanțarea infrastructurii.

c) Acces contractat: acces bazat pe contracte încheiate de părți, care prevăd accesul gratuit sau contra taxă a cercetătorilor sau organizațiilor/instituțiilor la infrastructura de cercetare pentru realizarea proiectelor specifice sau pentru folosirea echipamentelor într-un mod specificat contractual.

d) Acces comercial: acces bazat pe acorduri semnate între Universitatea de Stat din Moldova și entitățile comerciale care plătesc pentru utilizarea infrastructurii de cercetare, în scopuri de dezvoltare tehnologică, testare de produse etc.

e) USM oferă angajaților săi acces la infrastructura de cercetare aflată în gestiunea instituției în toate formele menționate. Accesul se acordă gratuit sau contra cost, după caz, în funcție de tipul infrastructurii și scopul utilizării.

4. Accesul la infrastructurile de cercetare poate fi limitat în următoarele cazuri: pentru asigurarea securității și apărării naționale, pentru asigurarea vieții private și a confidențialității, pentru sensibilitatea comercială și drepturile de proprietate intelectuală, pentru considerațiile etice în conformitate cu legile și reglementările aplicabile.

Capitolul III: Procedura de solicitare a accesului la infrastructura de cercetare a Universității de Stat din Moldova

1. Accesul la infrastructura de cercetare se obține prin completarea unei cereri de acces și plasarea acesteia pe platforma instituțională de înregistrare a actelor Universității de Stat din Moldova. În cererea de acces se va indica, datele despre persoana solicitantă, afilierea instituțională, competențele posedate (cu anexarea probelor doveditoare), infrastructura solicitată a fi accesată, scopul utilizării infrastructurii, proiectul de cercetare, durata estimată a utilizării și resursele necesare.

2. Cererea se depune cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de data solicitată pentru utilizarea infrastructurii de cercetare. În situații excepționale, și la disponibilitatea conducerii unității de cercetare primare, cererea poate fi depusă în ziua accesării infrastructurii de cercetare.

3. Accesul la infrastructura de cercetare este acordat pentru o perioadă determinată de timp. Pentru evaluarea cererii de acces, Universitatea de Stat din Moldova este în drept să solicite documente suplimentare referitoare la proiectul de cercetare și/sau serviciul solicitat.

4. Cererile de acces se examinează de către persoana sau structura desemnată de Universitatea de Stat din Moldova în cel mult 5 zile lucrătoare de la data recepționării cu comunicarea răspunsului către solicitant.

5. Cererea de acces poate fi respinsă în următoarele cazuri:

- a) solicitantul nu este subiect al domeniului cercetări și inovării;
- b) infrastructura nu este disponibilă pentru a fi accesată;
- c) nu sunt întrunite condițiile generale de eligibilitate menționate în prezentului regulament;
- d) sunt întrunite condițiile stipulate la cap. II alin. 4) a prezentului regulament.

6. Refuzul accesului la infrastructura de cercetare poate fi contestat la Oficiul Inovare și Transfer Tehnologic al Universității de Stat din Moldova, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la emiterea răspunsului. În rezultatul examinării contestației, Oficiul Inovare și Transfer Tehnologic poate decide menținerea refuzului sau anularea acestuia și permiterea accesului la infrastructura de cercetare. Decizia se emite în cel mult 5 zile lucrătoare de la recepționarea contestației și se transmite către contestator.

7. După înlăturarea circumstanțelor care au dus la refuzul accesului la infrastructura de cercetare subiectul cercetării și inovării poate depune o nouă cerere de acces.

8. Utilizatorii, a căror cerere de acces a fost aprobată, vor primi instrucțiuni detaliate privind modalitatea de accesare a infrastructurii și respectarea regulilor și procedurilor stabilite.

9. Utilizatorii pot solicita prelungirea accesului la infrastructură în cazul în care există motive întemeiate pentru acest lucru, cum ar fi continuarea proiectului de cercetare sau necesitatea finalizării unor experimente în curs. Decizia prelungirii accesului la infrastructura de cercetare o ia conducerea.

Capitolul IV. Condiții de utilizare a infrastructurii de cercetare a Universității de Stat din Moldova

1. Pentru a asigura transparența și utilizarea eficientă a infrastructurilor de cercetare Universitatea de Stat din Moldova poate monitoriza utilizarea și poate solicita rapoarte de la utilizatori cu privire la activitățile desfășurate și rezultatele obținute.

2. Utilizatorii au dreptul de a utiliza infrastructura de cercetare conform regulilor și procedurilor stabilite de către unitățile primare de cercetare care administrează infrastructura de cercetare.

3. Utilizatorii sunt obligați să respecte regulile, politicile și procedurile stabilite pentru utilizarea infrastructurii de cercetare de către Universitatea de Stat din Moldova. Acestea includ cerințe de securitate, protecție a datelor, programare a utilizării echipamentelor etc. Acolo unde este cazul, utilizatorii trebuie să respecte normele de securitate, siguranță și mediu și procedurile în vigoare la infrastructurile de cercetare, în special în ceea ce privește notificările privind introducerea de materiale și instrumente care ar putea induce riscuri sau probleme la nivelul instalației, provoca pandemii și alte cazuri grave.

4. Este interzisă utilizarea infrastructurii de cercetare în scopuri ilegale sau care ar putea încălca drepturile altor utilizatori sau entități.

5. Utilizatorii sunt obligați să folosească resursele infrastructurii de cercetare în mod responsabil și eficient, minimizând consumul inutil și evitând deteriorarea echipamentelor sau a facilităților. În cazul în care utilizatorul a utilizat neadecvat utilajul, fapt care a condus la deteriorarea acestuia, el va suporta costurile de reparație și readucere în stare funcțională a echipamentului/infrastructurii de cercetare.

6. Utilizatorii sunt obligați să raporteze corect și să documenteze activitățile lor de cercetare și utilizare a infrastructurii conform standardelor și protocoalelor stabilite de Universitatea de Stat din Moldova.

7. Utilizatorii sunt obligați să respecte confidențialitatea datelor și să implementeze măsuri adecvate de securitate pentru protejarea informațiilor sensibile și a rezultatelor cercetării.

8. Utilizatorii sunt obligați să respecte standardele etice în cercetare și să evite orice formă de comportament sau practică care ar putea afecta integritatea științifică sau reputația infrastructurii.

9. Utilizatorii sunt obligați să respecte drepturile de proprietate intelectuală ale altor cercetători și să obțină permisiunile necesare pentru utilizarea datelor și a altor resurse în conformitate cu cadrul normativ în domeniu.

10. Drepturile de utilizare și diseminare a rezultatelor obținute prin accesul la infrastructura de cercetare sunt reglementate de cadrul normativ din domeniu, de regulamentele instituționale ale Universității de Stat din Moldova și de acordurile specifice stabilite între părți.

11. În cazul încălcării de către utilizatori a regulilor și procedurilor în vigoare, Universitatea de Stat din Moldova anulează accesul utilizatorului la infrastructura sa de cercetare și poate solicita despăgubiri.

Capitolul V. Dispoziții finale

Prezentul regulament intră în vigoare din data aprobării de către Senatul Universității de Stat din Moldova și este obligatoriu pentru toate unitățile de cercetate ale Universității de Stat din Moldova.